Records of gall midges of the subfamily Porricondylinae (Diptera, Cecidomyiidae) in Sweden

[Fynd av gallmyggor av underfamiljen Porricondylinae (Diptera, Cecidomyiidae) i Sverige]

BORIS M. MAMAEV

Only six species of the subfamily Porricondylinae have previously been recorded from Sweden: *Asynapta pectoralis* Winnertz, 1853, *A. phragmitis* (Giraud, 1863), *Claspettomyia chrysanthemi* (Panelius, 1965), *Dicerura iridis* (Kaltenbach, 1873), *Porricondyla nigripennis* (Meigen, 1830), and *Tetraneuromyia hirticornis* (Zetterstedt, 1850) (Zetterstedt 1850, 1855, Panelius 1965, Skuhravá 1986, Tastás-Duque 1995).

Altogether more than 30 species of this subfamily were collected by me in different regions of Middle and South Sweden during my visit as guest researcher at the Department of Plant and Forest Protection, Swedish University of Agricultural Sciences in the period May 21–July 22 1993.

The material was collected by netting over the vegetation or in a few instances adults were reared from larvae. The specimens were mounted in Canada balsam. Among the species 22 were identified as follows:

Asynapta pectoralis Winnertz, 1853. Sk: Osby 25.05, 1♂. – *Camptomyia abnormis* Mamaev, 1961. Dr: Garpenberg, Herrgården 16.06, 1♂. Up: Uppsala, Lunsen 21.07, 1♂. – *C. fulva* Mamaev, 1961. Up: Uppsala, Flogsta 24.06, 1♂. – *C. tiliarum* Mamaev, 1961. Up. Uppsala, Flogsta 21.07, 1♂. – *Claspettomyia montana* Mamaev, 1965. Up: Övergran, Biskops-Arnö 17.07, 1♂. – *Dicerura separata* Spungis, 1987. Sm: Siggaboda 21.05, 1♂. – *Heteropeza pygmaea* Winnertz, 1846. Sm: Lenhovda, larvae under bark of stump, 6.06, 4♂, 3♀. – *Holoneurus paneliusi* Yukawa, 1971. Up: Bladåker, Bennebol 16.05, 1♂; Östhammar, Fagerön, 13.07, 1♂. Dr: Garpenberg, Herrgården 14.06, 1♂. – *Miastor metraloas* Meinert, 1864. Gä: Furuvik, Sävasj, larvae under bark of dead log of *Fraxinus*, 17.06, 75♂, 67♀. – *Parepidosis arcuata* Mamaev, 1964. Up: Östhammar, Fagerön 13.07, 1♂. – *Porricondyla colpodioides* Mamaev, 1963 Up: Uppsala, Flogsta 22.07, 1♂. – *P. fuscostriata* Panelius, 1965. Sm: Siggaboda 21.05, 1♂. Sk: Osby 25.05, 1♂. Dr: Nås, Gräsberget 1.07, 3♂. – *P. hypoxantha* Panelius, 1965. Up: Uppsala, Lunsen 9.06, 5♂; Bladåker, Bennebol 16.07, 1♂. Dr: Garpenberg, Herrgården 14.06, 7♂; Hässlen 16.06, 2♂. – *P. nigripennis* (Meigen, 1830). Sk: Skäralid 22.05, 1♂. Dr:

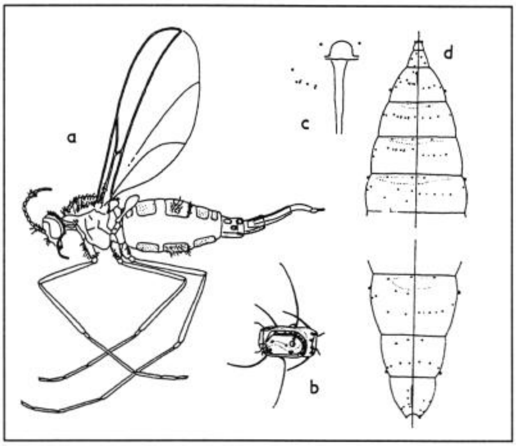

Fig. 1. Appearance of a species of ***Winnertzia****, Porricondylinae. – a. ♀. 20x. – b. 5th flagellar segment of ♀, lateral. 200x. – c. Sternal spatula of larva with papillae. 200x. – d. Larva. Left half ventral, right half dorsal. 50x. After Panelius (1965).*

Utseendet hos en gallmyggart av släktet ***Winnertzia*** *(Porricondylinae). – a. ♀. 20x. – b. 5:te gisselleden hos ♀, lateralt. 200x. – c. Larvens spatula med papiller. 200x. – d. Larv. Vänstra halvan ventralt, högra halvan dorsalt. 50x. Efter Panelius (1965). Flertalet arter av gallmyggor (Cecidomyiidae) är ventralt på prothorax hos den fullvuxna larven försedda med en unik, vanligen spatellik bildning (spatula sternalis). Familjen består av tre underfamiljer. Hos Lestremiinae är den första tarsleden hos den adulta myggan längre än den andra leden. Hos Porricondylinae och Cecidomyiinae är den första tarsleden kortare än den andra leden. På åttonde abdominalsegmentet har den fullvuxna larven fyra dorsalpapiller hos Porricondylinae men endast två hos Cecidomyiinae.*

Nås, Tjärnberget 29.05, 1♂. Up: Uppsala, Flogsta 22.07, 2♂. – *P. pallescens* Panelius, 1965. Sk: Skäralid 22.05, 1♂. Dr: Garpenberg, Hässlen 16.06, 2♂; Nås, Gräsberget 1.07, 1♂. – *P. pubescens* (Walker, 1856). Dr: Nås, Tjärnberget 29.06, 1♂; Gräsberget 1.07, 5♂. Up: Östhammar, Fagerön 13.07, 1♂. – *P. rufescens* Panelius,

1965. Up: Uppsala, Flogsta 22.07, 1♂. – *Schistoneurus impressus* Mamaev, 1964. Up: Knutby, Herrgården 16.07, 1♂. – *S. irregularis* Mamaev, 1964. Sk: Skäralid 22.05, 1♂. Up: Uppsala, Lunsen 9.06, 2 ♂. Dr: Garpenberg, Herrgården 14.06, 2♂; Nås, Gräsberget 1.07, 1♂. – *Winnertzia discretella* Spungis, 1992, Dr: Nås, Lindesnäs 3.07, 1♂. – *W. globifera* Mamaev, 1963. Up: Bladåker, Bennebol 16.05, 1♂; Övergran, Biskops-Arnö 17.07, 2♂. – *W. graduata* Spungis, 1992. Dr: Nås, Gräsberget 26.06, 4♂; 1.07, 1♂.

Acknowledgments

I wish to thank Dr. Bengt Ehnström, Uppsala, who arranged the field excursions, and prof. Edvard Sylvén, Stockholm, who helped me with valuable information. This study has been aided by grants from the Swedish Institute, Stockholm.

References

Panelius, S. 1965. A revision of the European gall midges of the subfamily Porricondylinae (Diptera: Itonididae). – Acta Zool. Fenn. 113:1–157.

Skuhravá, M. 1986. Family Cecidomyiidae. *In*: Catalogue of Palaearctic Diptera. Vol. 4: 72–297. Amsterdam (Elsevier).

Tastás-Duque, R. 1995. Cuticular ultrastructures on the larval head of *Dicerura iridis* (Kaltenbach) (Diptera: Cecidomyiidae). – Int. J. Insect Morphol. & Embryol. 24 (4–5): in press.

Zetterstedt, J.W. 1850. Diptera Scandinaviae disposita et descripta. Lundae (= Lund) 9: 3367–3710.

Zetterstedt, J.W. 1855. Diptera Scandinaviae disposita et descripta, seu supplementum tertium, continens addenda, corrigenda & emendanda tomis undecim prioribus. Lundae (= Lund) 12: XX+4547–4942.

Summary

A list of 22 species of gall midges of the subfamily Porricondylinae collected in 1993 in Sweden is presented. Of these species 19 are recorded from Sweden for the first time.

B.M. Mamaev, All-Russian Qualification Institute for Forest Managers and Specialists, Institutskaya str. 17, 141200 Pushkino, Moscow region, Russia.

Släpp in fjärilarna i våra parker

Wirén, M. 1993. *Trädgårdens flygande juveler - Handledning vid anläggning av dagfjärilsbiotoper.* Stad & Land nr 111/ 1993, Movium/inst för landskapsplanering, Sveriges lantbruksuniversitet. ISBN 91-576-4685-6 / ISSN 0280-4549. 65 s., häftad. Distribution: SLU/INFO-Trädgård, Box 45, 230 53 Alnarp, Tel. 040-41 50 00, ankn 406. Pris: 95 kr + moms och porto.

En progressiv fjärilshandbok av det ovanligare slaget publicerades häromåret: "Trädgårdens flygande juveler – Handledning vid anläggning av dagfjärilsbiotoper". Boken vänder sig inte i första hand till redan övertygade fjärilsvänner, utan framförallt till de personer som arbetar med praktisk naturvård och har möjlighet att ge våra tätortsnära grönområden ett rikare djurliv.

Utan tvekan innehåller våra parker och grönområden alltför få fjärilar. Som sägs på bokens baksida är en orsak "att de 'ogräs' som är värdväxter för många fjärilar städas bort. Stadens grönområden utgör dock en stor potential: ofta kan det räcka med små förändringar för att fjärilarna ska lockas dit. Att kunna se fjärilar och andra djur är en positiv upplevelse för många parkbesökare."

Boken behandlar de dagfjärilsarter som är allmänna-tämligen allmänna i Sveriges södra halva. Den tar upp fjärilarnas krav på sin omgivning samt vilka värd- och nektarväxter de behöver. Boken kan vara till hjälp vid anläggning, restaurering och skötsel av tätortsnära biotoper, vare sig man vill göra enkla förändringar i skötseln för att främja fjärilarna, eller om man vill anlägga mer "avancerade fjärilsbiotoper".

Efter ett kärnfullt kapitel om dagfjärilsbiologi, koncentrerar sig boken på att karaktärisera olika biotoper och dess fjärilar, med långa tabeller på fjärilarnas värdväxter och viktigaste nektarväxter. De biotoper som behandlas, i fyra kapitel, är: skog och större trädbestånd; skogsbryn, buskmark, hagmark o.dyl.; torräng, hed och sandmark, friskäng, fuktäng, mosse och kärr; samt stads- och jordbruksbiotoper inklusive trädgården. Ett kort slutkapitel ger direkta råd vid dagfjärilsanpassade åtgärder.

Personligen skulle jag ha önskat mer av kon-